

Alfons VANDENPEEREBOOM, *La Fin d'un Règne. Notes et Souvenirs*, Gent, 1994, 224 blz., 815 frank.

De historicus Alfons Vandenpeereboom (1812-1884), volksvertegenwoordiger sinds 1848 en burgemeester van Ieper sinds 1859, was minister van Binnenlandse Zaken van oktober 1861 tot aan de val van regeringsleider Charles Rogier in december 1867. Vandenpeereboom liet een dagboek na, waarin hij onder de titel *Notes et Souvenirs* feiten en indrukken betreffende zijn ministerschap had geregistreerd. Tijdens de eerste vijftien maanden nam daarin de gespannen verhouding van de liberale regering tot de oude, humeurige en tenslotte stervende koning Leopold I een belangrijke plaats in. Het grootste gedeelte van het dagboek, over de eerste jaren van de regeerperiode van Leopold II, is in de vorm van uittreksels en samenvattingen gepubliceerd door J. GARSOU, *Les Débuts d'un Grand Règne*, twee delen, Brussel, 1931 en 1934. Professor Marcel Bots heeft nu het eerste deel integraal uitgegeven als nummer 10 van de reeks *Verhandelingen van het Liberaal Archief*.

De liberaal Vandenpeereboom was voor zijn tijd een uitgesproken vlaamsgezind minister. Hendrik Conscience heeft in 1871 zijn roman *De Kerels van Vlaanderen* aan hem opgedragen, uit dank voor de werkelijk indrukwekkende lijst van verwezenlijkingen voor de Vlaamse letterkunde, het toneel, de muziek, het moedertaalonderricht, het onderwijs van het Nederlands in Wallonië, de eenmaking en de modernisering van de spelling in Nederland en België, en voor het organiseren van een „Vlaams bureel” in zijn ministerie dat de Nederlandstalige correspondentie voerde (en ook in het Nederlands antwoordde op Franstalige brieven van kanunnik Jan David). Wanneer de flamingantische volksvertegenwoordiger Jan De Laet van de Antwerpse Meetingpartij, in 1866 in het parlement en overzicht gaf van de Vlaamse grieven, erkende hij dat de toestand gunstig was op Binnenlandse zaken.

In het hier uitgegeven deel van het dagboek komt de Vlaamse Beweging slechts één keer ter sprake, op 3 juni 1865: „Les flamingants (ou du moins une fraction de ce parti) se sont mis en tête de célébrer le 50e anniversaire de la bataille de Waterloo le 18 juin prochain. C'est une démonstration anti-française pour l'extérieur, anti-wallonne pour l'intérieur. Mais cette démonstration est inopportune et sans bût, elle peut nous attirer des observations du dehors. J'ai fait ce que j'ai pu pour l'empêcher. J'ai défendu à mes employés du bureau fla-

mand d'assister aux réunions des commissions chargées d'organiser la démonstration. Je pense du reste que la démonstration sera peu éclatante; l'opinion publique y est peu favorable. Faut voir''.

Verder bevat het boek een heel aantal gegevens over het conflict tussen volksvertegenwoordiger De Laet en minister van oorlog Chazal, naar aanleiding van de werving van militairen voor Mexico, „als lijfwacht voor prinses Charlotte die er keizerin werd''. In bijlage is zelfs het verslag opgenomen van het duel De Laet-Chazal, opgesteld door hun getuigen. Het antimilitaristisch en antigouvernementeel radicalisme van de Meetingpartij oefende destijds een sterke invloed uit op de Vlaamse Beweging.

Lode WILS

Deze uitgave is verkrijgbaar door storting van 815 frank op rekeningnummer 000-1519870-74 van het Liberaal Archief, Kramersplein 23, 9000 Gent.